

projekt

16

Uchwała Nr
Rady Gminy Ciasna
z dnia roku

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Ciasna w 2015 roku.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (j. t. Dz. U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm.), art. 4¹ ust. 1, ust. 2, ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (j. t. Dz. U z 2012 r., poz. 1356 z późn. zm.), Rada Gminy Ciasna uchwała co następuje:

§ 1

Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Ciasna w 2015 roku, stanowiący załącznik do nin. uchwały

§ 2

Realizatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciasnej, za wyjątkiem zadania w rozdziale II pkt 2, rozdziale III pkt 10 oraz w rozdziale IV pkt 1 harmonogramu realizacji, którego realizatorem jest Urząd Gminy Ciasna.

§ 3

Traci moc uchwała Nr XLIV/328/2013 Rady Gminy Ciasna z dnia 30.12.2013 roku w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Ciasna w 2014.

§ 4

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2015 roku.

ADWOKAT

Dariusz Płoska

*Załącznik do uchwały nr
Rady Gminy w Ciasnej
z dnia roku*

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
W GMINIE CIASNA
W 2015 ROKU**

C I A S N A 2015

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie.....	3
I. Diagnoza środowiska i charakterystyka uczestników programu.....	4
II. Cel główny i cele szczegółowe programu.....	10
III. Oszacowanie mocnych i słabych stron programu – analiza SWOT.....	11
IV. Budżet programu. Monitorowanie i ewaluacja.....	12
V. Harmonogram realizacji programu.....	12
VI. Spis wykresów i tabel w programie.....	20

WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Ustawa wymienia sześć szczegółowych zadań, których realizacja powinna być prowadzona zgodnie z art. 4¹ ust. 2 w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych uchwalonego corocznie przez radę gminy, stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych. Zadania te, to:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
2. udzielanie osobom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Poniżej zostaną przedstawione podstawowe definicje oraz informacje związane z problematyką zachowań ryzykownych i ich profilaktyką:

- 1) **Profilaktyka uniwersalna** ukierunkowana jest na całe populacje bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów. Ich celem jest zmniejszenie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów. Przykładem profilaktyki uniwersalnej są programy opóźniania inicjacji np. alkoholowej lub papierosowej adresowane do całej populacji dzieci wchodzących w okres pierwszych eksperymentów z substancjami psychoaktywnymi.
- 2) **Profilaktyka selektywna** ukierunkowana na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka jest przede wszystkim działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym. Adresowana jest do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów. Przykładem są działania edukacyjne, opiekuńcze i rozwojowe podejmowane wobec dzieci pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym.
- 3) **Profilaktyka wskazująca** ukierunkowana jest na jednostki lub grupy wysokiego ryzyka demonstrujące pierwsze symptomy problemów alkoholowych i/lub innych, ale jeszcze nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego, uzależnienia od alkoholu lub innych zachowań. Przykładem mogą być działania na rzecz dzieci przejawiających wysoki poziom agresji i nieprzystosowania w kontaktach z rówieśnikami, interwencje podejmowane wobec uczniów upijających się lub eksperymentujących z narkotykami.
- 4) **Ryzykowne spożywanie alkoholu** to picie nadmiernych ilości alkoholu jednorazowo i w określonym przedziale czasu nie pociągające za sobą aktualnie negatywnych konsekwencji, przy czym można oczekiwać, że konsekwencje te pojawią się, o ile obecny model picia nie zostanie zmieniony.

- 5) **Szkodliwe picie alkoholu** opisywane jako wzorzec picia, który powoduje szkody zdrowotne, fizyczne bądź psychiczne, ale również psychologiczne i społeczne, przy czym nie występuje uzależnienie od alkoholu. Jako picie szkodliwe określane jest też spożywanie każdej ilości alkoholu przez kobiety w ciąży, matki karmiące, chorych przewlekłe, osoby przyjmujące leki, osoby starsze.
- 6) **Poalkoholowe spektrum zaburzeń rozwojowych (FASD – ang. Fetal Alcohol Spectrum Disorders)** - termin opisujący skutki rozwojowe występujące u dzieci matek pijących alkohol w okresie ciąży. Mogą obejmować zaburzenia rozwoju fizycznego, umysłowego, zachowania, uczenia się i trwać przez całe życie.
- 7) **Wczesne rozpoznanie i krótka interwencja** podejmowana jest przez lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie.
- 8) **Uzależnienie** to kompleks zjawisk fizjologicznych, behawioralnych i poznawczych, wśród których picie alkoholu dominuje nad innymi zachowaniami, które miały poprzednio dla pacjenta większą wartość. Głównym objawem jest pragnienie alkoholu występujące łącznie przez pewien czas w ciągu ostatniego roku.
- 9) **Leczenie uzależnienia** to działania służące redukcji objawów i przyczyn zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania wynikających z używania alkoholu.
- 10) **Rehabilitacja (postępowanie po leczeniu)** to działania podtrzymujące zmianę u osób uzależnionych po zakończeniu leczenia uzależnienia, utrwalające efekty leczenia, uczące umiejętności służących zdrowieniu oraz pomagające w podejmowaniu i realizacji zadań wynikających z ról społecznych.

I. DIAGNOZA ŚRODOWISKA I CHARAKTERYSTYKA UCZESTNIKÓW PROGRAMU.

Diagnoza to nie tylko rozpoznawanie sytuacji, ale także pierwszy etap dostarczania wsparcia, wzmocnienia, wprowadzenia zmian.

W pracy socjalnej diagnozą powinien być objęty nie tylko sam jej obiekt, ale także jego środowisko społeczne i otoczenie.

Diagnoza ukaże faktyczną skalę problemu oraz wskaże realne potrzeby, które stoją przed władzą lokalną, służbami oraz instytucjami zajmującymi się problematyką zachowań ryzykownych, a także przed społecznością lokalną i każdym mieszkańcem gminy Ciasna.

Gmina Ciasna jest położona w północno – zachodniej części województwa śląskiego. Obszar gminy wynosi 13 395 ha. W skład gminy wchodzi 9 sołectw: Ciasna, Dzielna, Glinica, Jeżowa, Molna, Panoszów, Sieraków Śląski, Wędzina i Zborowskie.

Z danych ewidencji ludności (stan na 20.11.2014 roku) wynika, że w gminie Ciasna zamieszkuje 7718 mieszkańców, z czego 3933 to kobiety (50,96%), a 3785 to mężczyźni (49,04%). Liczba mieszkańców gminy do 18 roku życia (włącznie) to 1436 osoby (18,61%). Na podstawie powyższych danych można jednoznacznie stwierdzić, że w gminie Ciasna nie ma znaczącej przewagi jednej płci nad drugą.

Na terenie gminy jest 10 punktów sprzedaży napojów alkoholowych do spożycia w miejscu oraz 19 do spożycia poza miejscem sprzedaży. Statystycznie 1 punkt przypada na 235 mieszkańców gminy. Liczba ta w 2014 roku zmniejszyła się o 3 punkty sprzedaży w porównaniu do lat poprzednich, a ich usytuowanie dostosowane jest do potrzeb ograniczania dostępności alkoholu (art. 12 ust. 4 ustawy).

W gminie Ciasna działa 7 przedszkoli (łącznie z filiami), w tym 1 niepubliczne, 3 szkoły podstawowe oraz gimnazjum. Do szkół ponadgimnazjalnych młodzież dojeżdża głównie do szkół na terenie powiatu lublinieckiego i oleskiego.

Ludność gminy według edukacyjnych grup wieku przedstawia się następująco (dane Urzędu Gminy w Ciasnej):

Tabela nr 1: Edukacyjne grupy wiekowe (stan na dzień 20.11.2014 roku)

Wiek	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
3 – 5	192	210	402
6 – 12	253	289	542
13 – 15	107	119	226
16 – 17	78	100	178
18	41	47	88
Ogółem	765	671	1 436

Źródło: Opracowanie na podstawie danych ewidencji ludności UG Ciasna.

To w szczególności do nich należy kierować działania związane z profilaktyką zachowań ryzykownych.

Obecna sytuacja wychowawcza jest dla osób dorosłych ogromnym wyzwaniem, bo przecież to w szczególności od rodziców zależy to, kim będą ich wychowankowie. Dzieci i młodzież stoją przed trudnością obrony wobec atakujących ich, podawanych za atrakcyjne, sposobów na nudę i zapełnienie nadmiaru wolnego czasu.

W ramach kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł w roku szkolnym 2013/2014 wśród uczniów II klas gimnazjum przeprowadzone zostały badania, których celem jest diagnoza występowania zjawiska używania substancji psychoaktywnych, weryfikacja wiedzy i przekonań o ich szkodliwości oraz dostępności tych substancji wśród badanej młodzieży.

Odnosząc się do głównych celów badania, szczególną uwagę zwrócono na zagadnienia, które najogólniej można ująć w czterech punktach:

- 1) Opinie uczniów na temat szkodliwości palenia papierosów, picia alkoholu, palenia marihuany i zażywania dopalaczy – weryfikacja podstawowej wiedzy związanej z tymi zagrożeniami.
- 2) Osobiste doświadczenia uczniów związane z paleniem papierosów, piciem alkoholu, paleniem marihuany i zażywaniem dopalaczy – pierwszy kontakt i częstotliwość zażywania.
- 3) Wiedza uczniów na temat rozpowszechniania zjawiska palenia papierosów, picia alkoholu, palenia marihuany i zażywania dopalaczy wśród młodzieży.
- 4) Osobiste doświadczenia uczniów odnoszące się do realnych oraz psychologicznych możliwości zakupu papierosów, alkoholu, narkotyków i dopalaczy.

Do badania przystąpiło 23 chłopców i 26 dziewcząt, czyli łącznie zebrano 49 kwestionariuszy. Spośród nich odrzucono 22 kwestionariusze ze względu na niespełnianie kryteriów weryfikacji tj. niespójności i wewnętrznie sprzecznych odpowiedzi na poszczególne pytania (33 pytania). W rezultacie próba badawcza została oparta na odpowiedziach 27 uczniów (8 chłopców i 19 dziewcząt). Poniżej zostaną przedstawione odpowiedzi na niektóre z pytań kwestionariusza.

Palenie papierosów: 88% chłopców i 89% dziewcząt deklaruje niepalenie, a z grupy palącej pierwszy kontakt z papierosem uczniowie mieli w wieku 12,13 lat. 25% chłopców i 16% dziewcząt twierdzi, że nie ma problemu z zakupem papierosów. 13% chłopców kupuje papierosy samemu, a tyle samo chłopców i 11% dziewcząt częstowanych jest przez kolegów lub koleżanki.

Picie alkoholu: 13% chłopców i 16% dziewcząt spróbowało po raz pierwszy alkoholu w wieku 12, 13 lat. Najczęściej zostali poczęstowani przez rodziców, potem kolegów i koleżanki. Na postawione 3 pytania dotyczące trudności w zakupie piwa, wina i wódki, to należy stwierdzić, że dla 13% chłopców i 16% dziewcząt zakupienie piwa i wódki byłoby łatwe, wina dla 13% chłopców i 32% dziewcząt.

Palenie marihuany i zażywanie dopalaczy: badana młodzież nigdy nie próbowała marihuany, ale na pytanie „Jak sądzisz jak trudne byłoby dla ciebie zdobycie marihuany gdybyś tego chciał/chciała?” - 0% chłopców i 5% dziewcząt uważa, że zdobycie narkotyku

byłoby łatwe, 75% chłopców i 63% dziewcząt, że niemożliwe, 25% chłopców i 32% dziewcząt wskazywało na trudności w zdobyciu marihuany. Jeżeli chodzi o dopalacze to w ciągu ostatniego roku 13% chłopców i 0% dziewcząt próbowało dopalaczy, zostali poczęstowani przez kolegów.

Analizując wyniki badania niepokojącym jest fakt częstowania dzieci alkoholem przez samych rodziców (np. próba szampana w sylwestra, podczas uroczystości rodzinnych), łatwość zakupu papierosów i alkoholu przez nieletnich oraz sięganie po dopalacze, czyli nie wiadomo co, ponieważ skład chemiczny tych produktów jest różnorodny a związki toksyczne występujące w tych produktach często prowadzą do zgonu młodej osoby lub ciężkich, nieodwracalnych w skutkach uszkodzeń wielonarządowych.

W sierpniu 2012 roku zostało przeprowadzone w ramach kampanii „Pozory mylą, dowód nie” badanie dostępności sprzedaży alkoholu nieletnim w formie programu interwencyjno-kontrolnego „Zakup kontrolowany”. Badaniem zostało objętych 29 punktów sprzedaży alkoholu z terenu gminy Ciasna. W 23 punktach sprzedano alkohol osobie, która w danym roku ukończyła 18 rok życia, dlatego w świetle prawa do złamania przepisów nie doszło, chociaż wygląd tej osoby i zachowanie budziło uzasadnione wątpliwości, jeżeli chodzi o wiek. Sprzedaży odmówiono jedynie w 5 punktach. W 3 przypadkach sprzedawca zapytał o dowód osobisty, ale pomimo braku okazania go, sprzedał alkohol. W pozostałych przypadkach, czyli w 21 nawet nie zapytano o dowód osobisty.

Kolejnym etapem „zakupu kontrolowanego” było przeprowadzenie terenowego szkolenia dla sprzedawców „Praktyczne porady” dotyczącego m.in. kar wynikających z obowiązujących przepisów prawa oraz udzielono porad dotyczących asertywnej sprzedaży alkoholu.

Badanie zostało powtórzone w lipcu 2014 roku w 30 punktach sprzedaży napojów alkoholowych. Sytuacja uległa znacznej poprawie, ponieważ sprzedaży dokonano w 11 punktach (w 2012 roku w 23). Do właścicieli punktów, w których dokonano sprzedaży, zostały przesłane pisma informujące o celach i efektach przeprowadzonego badania oraz zacytowane zostały przepisy prawa mówiące o konsekwencjach sprzedaży alkoholu nieletnim.

Celem realizowanej kampanii „Pozory mylą, dowód nie” jest zwrócenie uwagi sprzedawców i świadków sprzedaży w sklepach, że wygląd młodej osoby nie oznacza jej pełnoletności.

W roku szkolnym 2013/2014 w szkole podstawowej w Sierakowie Śląskim przeprowadzone zostały badania, których zadaniem było określenie, czy szkoła w dostatecznym stopniu kształtuje u uczniów nawyki dbania o własne zdrowie. Anonimową ankietę składającą się z 21 pytań zamkniętych i półotwartych wypełniło 70 uczniów klas III – VI. Pytania kluczowe w ankiecie były następujące:

- 1) Czy uczniowie mają symptomy depresji/złego samopoczucia?
Zbudowanie odpowiedniej atmosfery i poczucia przynależności do społeczności niewątpliwie wpływa na samopoczucie uczniów w szkole. W trakcie badania sprawdzane były wzajemne relacje uczniów i emocje jakie im towarzyszą w szkole. 97% uczniów czuje się w szkole bardzo dobrze lub dobrze, to samo dotyczy samopoczucia w klasie. To znaczy, że uczniowie czują, że są częścią społeczności szkolnej i klasowej oraz towarzyszą im w szkole pozytywne emocje (radość, mobilizacja do działania w szkole, domu, zwiększenie poczucie obowiązku). W 100% uczniowie pozytywnie wyrażają się na temat atmosfery panującej w domu.
- 2) Jak duży jest problem negatywnej samooceny?
92% uczniów bardzo mocno wierzy we własne możliwości, co bezpośrednio wiąże się z silną motywacją uczniów do nauki oraz podejmowania dodatkowych działań.
- 3) Jak często biorą aktywny udział w przemocy wobec innych?

Z badania wynika, że szkoła zapewnia uczniom poczucie bezpieczeństwa. Szkoła monitoruje zachowania uczniów oraz każdorazowo i szybko reaguje na przejawy złego zachowania. Wpływ na poczucie bezpieczeństwa ma niewątpliwie także wieloletni udział w programie „Szkoła bez przemocy” oraz projekt szkolny „I ty możesz zostać idolem”, promujący prospołeczne zachowania.

4) Jak spędzają czas wolny – jaka jest częstotliwość wykonywanych zajęć?

Najczęściej uczniowie przebywają w gronie rodzinnym, pomagają w pracach domowych oraz w gospodarstwie rolnym. 70% badanych deklaruje uprawianie sportów a 62% rozwijanie swoich pasji. Najrzadziej uczniowie korzystają z dóbr kultury (kino, teatr, muzea, galerie). Wynika to z lokalizacji – odległości od ośrodków kultury. Uczniowie biorą także udział w zajęciach pozalekcyjnych (73%). Są to zajęcia w ramach projektu „Rozwój daje radość”, „Szkolny teatr profilaktyczny Scena”, mażoretki, SKS, zajęcia językowe, nauka w szkole muzycznej.

5) Jak się odżywiają – czy jest problem z otyłością uczniów?

Uczniowie znają zasady zbilansowanej diety, najczęściej zjadają 5 posiłków dziennie, najmniej popularny jest podwieczorek. Jednak 39% respondentów deklaruje, że codziennie zjada słodycze i słodkie napoje gazowane. Większość uczniów nie podejmowało prób odchudzania się, chociaż 16 dziewczynek przyznało się do takiej próby.

Ewaluacja badań pokazała, jakie podejmowane działania w szkole są dobre dla uczniów, jakie są problemy do rozwiązania oraz co należy zmienić, ulepszyć, dodać?

Niewątpliwie badania w szkołach pokazują, że eliminowanie czynników ryzyka może być skuteczne tylko wtedy, gdy wzmocni się czynniki chroniące, do których należą m.in.: rozwijanie postaw asertywnych, pozytywne wzorce zachowań, właściwe i ciekawe zagospodarowanie czasu wolnego, wprowadzenie zadań wymagających zdrowej rywalizacji opartej na współpracy, przynależność do pozytywnej grupy rówieśniczej, rozwijanie własnych zainteresowań.

Szczególnie istotne jest dostarczanie rzetelnej wiedzy na temat przyczyn sięgania po alkohol i używki oraz mechanizmów doprowadzających do zniewolenia człowieka przez nałogi. Zrozumienie przez młodzież iluzji atrakcyjnych wizji wesołej zabawy i ciekawych przeżyć pod wpływem substancji psychoaktywnych jest ważnym celem działań profilaktycznych. Tylko poprzez kształtowanie postaw życiowych, które służą twórczemu, aktywnemu nadawaniu kierunku własnemu życiu możemy pomóc dzieciom i młodzieży uzyskać odporność na oferowane zewsząd namiastki dorosłości i złudzenia wolności.

Niejednokrotnie zachowania ryzykowne generują występowanie przemocy domowej. Należy obalić mit, że przemoc domowa występuje rzadko i wyłącznie w rodzinach patologicznych, a agresja pomiędzy członkami rodziny jest jedną z wielu normalnych form zachowania w codziennym życiu.

Na terenie naszej gminy ofiarami przemocy są kobiety i dzieci. Sprawcami mężczyźni – ojcowie, mężowie, partnerzy i inni członkowie rodziny. Występują wszystkie formy przemocy: fizyczna, psychiczna, seksualna, ekonomiczna. Należy pamiętać, że za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca.

Poniższa tabela przedstawia działania podejmowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wobec członków rodzin, w których dochodzi do przemocy.

Tabela nr 2: Działania podejmowane przez GOPS w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Lp.	Rodzaj podejmowanych działań	Liczba podjętych działań		
		2012	2013	2014/na dzień 31.10.14

1.	Prowadzenie rozmowy z osobą nadużywającą alkoholu w związku ze stosowaniem przemocy	9	14	15
2.	Motywowanie dorosłych ofiar przemocy do zgłaszania się do miejsc specjalistycznej pomocy	19	14	13
3.	Powiadomienie Prokuratury	6	9	6
4.	Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	4	24	16

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciasnej.

Mieszkańcy gminy Ciasna w związku z podpisanym porozumieniem z gminą Lubliniec mogą korzystać z bezpłatnej pomocy specjalistów (psycholog, psycholog – specjalista terapii uzależnień, prawnik, konsultant ds. przemocy w rodzinie, konsultant ds. narkomanii, konsultant ds. uzależnień od alkoholu) punktu konsultacyjnego w Lublińcu. Z przekazywanych przez punkt danych wynika, że w 2012 roku konsultanci punktu udzielili 29 porad i konsultacji 25 dorosłym mieszkańcom gminy, w tym:

- a) osoby uzależnione od alkoholu – 6 osób,
- b) sprawcy przemocy domowej – 2 osoby,
- c) porady prawne – 19 osób,
- d) spotkania grupowe – 2 osoby.

Ze sprawozdania pełnomocnika burmistrza ds. rozwiązywania problemów alkoholowych w Lublińcu wynika, że w 2013 roku konsultanci udzielili 21 porad i konsultacji 15 dorosłym mieszkańcom gminy Ciasna, w tym:

- a) 2 osobom uzależnionym od alkoholu,
- b) 1 sprawcy przemocy domowej,
- c) 7 osobom – m.in. porady prawne,
- d) 3 osobom współuzależnionym.

W Punkcie odbywały się także zajęcia grupowe (46 spotkań) dla osób uzależnionych i współuzależnionych i ich rodzin, a także ofiar przemocy w rodzinie, w których regularnie uczestniczyła 1 osoba z terenu gminy Ciasna.

Poniżej przedstawiamy dane Komendy Powiatowej Policji w Lublińcu dotyczące zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Ciasna.

Tabela nr 3: Działania podejmowane przez Policję.

Lp.	Forma podejmowanych działań	2012	2013	2014/stan na dzień 30.06.14
1.	Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	14	15	6
2.	Liczba wniosków skierowanych do prokuratury	3	8	1
3.	Liczba zatrzymań sprawców przemocy	3	3	2
4.	Doprowadzono osób do wytrzeźwienia	12	15	5

Źródło: Opracowanie na podstawie danych KPP w Lublińcu.

Z doświadczenia zawodowego funkcjonariuszy KPP w Lublińcu wynika także, iż dzieci z rodzin, w których dochodzi do przemocy, częściej niż ich rówieśnicy popadają w konflikt z prawem i przejawiają zachowania o charakterze demoralizacji.

Natomiast z danych uzyskanych od Prezesa Sądu Rejonowego w Lublińcu wynika, że liczba spraw karnych związanych z przemocą w rodzinie w 2013 roku i do czerwca 2014 roku to łącznie 20 spraw.

Wydział III Rodzinny i Nieletnich w 2013 roku zakończył 5 spraw wydając orzeczenie o ingerencji sądu we władzę rodzicielską, natomiast w okresie od 1 stycznia 2014 roku do 30 czerwca 2014 roku była 1 taka sprawa.

Z informacji Wydziału wynika, że nie jest możliwe wskazanie czy ograniczenie władzy rodzicielskiej bądź pozbawienie nastąpiło w związku ze stosowaniem przemocy w rodzinie, nadużywaniem alkoholu lub zażywaniem narkotyków.

Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej prowadzi na terenie gminy 14 nadzorów nad sposobem wykonywania władzy rodzicielskiej oraz 6 nadzorów w stosunku do nieletnich, nie związanych z piciem alkoholu i narkotykami.

Na terenie gminy Ciasna przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny.

Przedstawione dane odnośnie występowania zjawiska przemocy w rodzinie nie odzwierciedlają rzeczywistej skali tego problemu. Stosowanie przemocy bardzo często identyfikuje się z mitem, że „przemoc domowa to sprawa prywatna” i „brudy należy prać we własnym domu”. Jednak przemoc to nie osobisty problem, tylko przestępstwo ścigane z urzędu (art. 207 k.k.). Nie zatrzymana prowadzi do eskalacji i jest poważnym zagrożeniem dla zdrowia, a nawet życia.

Działania podejmowane przez GKRPA w 2012, 2013 i 2014 roku dotyczące procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 4: Działania GKRPA dotyczące procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego

Lp.	Forma podjętych działań	Liczba osób, względem których podjęto działanie		
		2012	2013	2014/dane do 31.10.13
1.	Rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego	13	11	15
2.	Skierowanie na badanie do biegłych sądowych osób w sprawie wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	12	12	15
3.	Otrzymane opinie biegłych	16	17	13
4.	Wnioski do sądu o zastosowanie leczenia odwykowego	15	13	10
5.	Postanowienia sądu o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu	8	17	4
6.	Postanowienia sądu o ustaniu obowiązku leczenia odwykowego	8	0	5
7.	Zawiadomienia sądu o terminach spraw dot. leczenia odwykowego	7	27	10
8.	Umorzenie sprawy	2	1	1
9.	Oddalenie wniosku	2	5	1

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ciasnej.

Dane Komendy Powiatowej Policji w Lublińcu dotyczące zatrzymania kierujących pojazdami po alkoholu i narkotykach z terenu gminy Ciasna przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 5: Dane KPP dotyczące zatrzymania kierujących pojazdami po alkoholu

Lp.	2012	2013	2014/stan na dzień 30.06.2014
1.	Nietrzeźwi kierujący pojazdami mechanicznymi:	Nietrzeźwi kierujący pojazdami mechanicznymi:	Nietrzeźwi kierujący pojazdami mechanicznymi:
a.	W stanie nietrzeźwości 12 osób	W stanie nietrzeźwości 29 osób	W stanie nietrzeźwości 5 osób
2.	Nietrzeźwi kierujący pojazdami niemechanicznymi:	Nietrzeźwi kierujący pojazdami niemechanicznymi:	Nietrzeźwi kierujący pojazdami niemechanicznymi:
a.	W stanie nietrzeźwości 6 osób	W stanie nietrzeźwości 19 osób	Art. 178a § 2 kk uchylony
3.	Nieletni po spożyciu alkoholu 16	Nieletni po spożyciu alkoholu	Nieletni po spożyciu alkoholu

	0 osób	1 osoba
--	--------	---------

Źródło: Opracowanie na podstawie danych KPP w Lublińcu.

Wydział Karny Sądu Rejonowego w Lublińcu prowadził w 2013 roku i do czerwca 2014 roku na terenie całego powiatu lublinieckiego 279 spraw związanych z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu i narkotyków. Natomiast spraw związanych z używaniem narkotyków i ich rozprowadzaniem było 52.

Z informacji przychodni medycyny rodzinnej z terenu gminy Ciasna wynika, że w 2012 roku było 40 osób korzystających z usług przychodni z problemem uzależnienia od alkoholu, w 2013 roku takich osób 27, obecnie 25 osób. Osoby te uzyskiwały informację o instytucjach, w których mogą szukać pomocy w związku z problemem uzależnienia i współuzależnienia.

Uczestnikami/adresatami programu są dzieci, uczniowie szkół, młodzież, rodzice, osoby i rodziny z terenu gminy Ciasna.

II. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU.

Głównym założeniem programu jest wdrożenie systemu zintegrowanych działań we współpracy ze wszystkimi podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania problemom zachowań ryzykownych i szeroko rozumianej profilaktyki uzależnień na podstawie harmonogramu realizacji zadań zapisanych w ustawie.

Cele szczegółowe programu:

1. Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów edukacyjnych i profilaktycznych w celu zwiększenia świadomości na temat negatywnych skutków zachowań ryzykownych.
2. Aktywne uczestnictwo w kampaniach ogólnopolskich, przedsięwzięciach edukacyjnych oraz innych akcjach promujących postawy abstynenckie.
3. Upowszechnianie systemu informacji o działaniach podejmowanych na terenie gminy w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz dostępnych formach pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom.
4. Promowanie zdrowego trybu życia i alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież i dorosłych.
5. Zmniejszenie zaburzeń życia rodzinnego spowodowanych przemocą domową przez ścisłą, interdyscyplinarną współpracę na bazie zespołu interdyscyplinarnego.
6. Konsekwentne egzekwowanie zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, szczególnie zakazu i sprzedaży alkoholu nieletnim.

Wskaźniki osiągnięcia celów:

- a) Liczba szkół i uczniów objętych różnymi formami działań profilaktycznych w szkołach,
- b) Liczba zaangażowanych w działania profilaktyczne nauczycieli i innych podmiotów,
- c) Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach świetlicy,
- d) Liczba dzieci uczestniczących w wakacyjnych wycieczkach edukacyjnych, jako alternatywnej formie spędzania czasu wolnego,
- e) Liczba rodzin zgłaszających się o pomoc w związku z zaburzeniami życia rodzinnego w konsekwencji zachowań ryzykownych,
- f) Liczba osób, z którymi przeprowadzono rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego w związku z podejrzeniem o uzależnienie od alkoholu,
- g) Liczba opinii biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,

- h) Liczba skierowanych wniosków do sądu o zastosowanie leczenia odwykowego,
- i) Liczba osób korzystających z pomocy specjalistów.

Mierniki:

- a) Sprawozdania i informacje z podejmowanych przez podmioty działań,
- b) Niebieskie karty,
- c) Protokoły,
- d) Postanowienia sądu,
- e) Notatki urzędowe i inne dokumenty.

III. OSZACOWANIE MOCNYCH I SŁABYCH STRON PROGRAMU – ANALIZA SWOT.

Analiza SWOT stanowi ogniwo tworzenia programu. Źródłem jest refleksja nad słabymi i mocnymi stronami programu, a także nad szansami i zagrożeniami. Atutem są mocne strony, które będą pomocne przy realizacji programu, natomiast słabe strony i zagrożenia dają możliwość twórcy programu dokonywania zmian i ulepszeń.

Poniższa analiza SWOT została przygotowana w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Ciasnej. Przedstawione poniżej czynniki obejmują:

- **S** (*strengths*) mocne strony - wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną.
- **W** (*weaknesses*) słabe strony - wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną.
- **O** (*opportunities*) szanse - zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów.
- **T** (*threats*) zagrożenia - zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

Tabela nr 6: Analiza SWOT

Uwarunkowania wewnętrzne	
Mocne strony	Słabe strony
1. Zasoby instytucjonalne: a) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej; b) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; c) Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie; d) Komenda Powiatowa Policji w Lublińcu; e) Posterunek w Pawonkowie; f) Prokuratura rejonowa w Lublińcu; g) Biegli sądowi; h) Sąd rejonowy w Lublińcu; i) Kuratorzy sądowi; j) Placówki oświatowe; k) Placówki ochrony zdrowia; l) Poradnia terapii uzależnień w Lublińcu; m) Oddział terapii uzależnienia od alkoholu w Lublińcu; n) Punkt konsultacyjny w Lublińcu; o) Klub AA w Lublińcu; p) Publiczna Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Lublińcu; q) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w	1. Niewystarczający przepływ informacji między służbami i instytucjami; 2. Rozbieżność poglądów specjalistów.

Lublińcu; r) Kluby sportowe; s) Ochotnicza straż pożarna; 2. Dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności i kwalifikacje kadra pomocy społecznej; 3. Wykorzystywanie wiedzy teoretycznej w praktycznym działaniu; 4. Umiejętność pracy w grupie; 5. Dobra współpraca z instytucjami, organizacjami i służbami; 6. Wzajemne wspieranie się pracowników ośrodka pomocy społecznej; 7. Komunikatywność, systematyczność oraz kreatywność pracowników socjalnych 8. Istnienie procedur Niebieska Karta.	
Uwarunkowania zewnętrzne	
Szanse	Zagrożenia
1. Akceptacja społeczna dla działań podejmowanych na rzecz zadań programowych; 2. Regulacje prawne umożliwiające skuteczniejsze formy niesienia pomocy osobom i rodzinom zagrożonym; 3. Realizowana procedura „Niebieskiej Karty” przez instytucje i służby do tego uprawnione; 4. Gotowość do współpracy służb i instytucji.	1. Niestabilność prawa, częste zmiany przepisów prawnych; 2. Negatywne wzorce zachowań społecznych; 3. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodzin; 4. Problemy alkoholowe członków rodzin.

Źródło: Opracowanie własne.

IV. BUDŻET PROGRAMU. MONITOROWANIE I EWALUACJA.

Program i zapisane w harmonogramie realizacji zadania realizowany będzie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciasnej ze środków własnych gminy pochodzących z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Na potrzeby programu będzie regularnie zbierana dokumentacja oraz sporządzany roczny raport (element rocznego sprawozdania z działalności GOPS) celem przeprowadzenia ewaluacji i sprawdzenia efektywności podejmowanych w ramach programu działań.

Dokumentacja przechowywana będzie w Ośrodku Pomocy Społecznej. Wszelkie działania podejmowane w celu realizacji programu będą podlegały monitoringowi i ewaluacji.

Rezultaty programu będą mierzone za pomocą niewymiernych metod obserwacji, rozmów, wywiadów, ale także analizy prowadzonej dokumentacji przez podmioty zaangażowane w jego realizację.

V. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU.

Poniżej przedstawiono harmonogram realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Ciasna w 2015 roku, który odpowiada ustawowym zadaniom nałożonym na gminę i realizuje cele szczegółowe określone w programie.

Program jest częścią strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Ciasna w latach 2004-2015 przyjętej uchwałą nr XVI/120/2004 Rady Gminy w Ciasnej z dnia 30 marca 2004 roku.

HARMONOGRAM REALIZACJI

Rozdział I

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

Lp.	Formy i rodzaj działań	Zaangażowany podmiot	Przewidywany termin realizacji	Przewidywany koszt
1.	Rozwijanie współpracy między placówkami udzielającymi pomocy terapeutycznej i zwiększenie dostępności do usług ww. placówek.	Pełnomocnik GKRPA GOPS Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	praca ciągła	w ramach obowiązków służbowych
2.	Prowadzenie systematycznej działalności motywowania do podjęcia leczenia odwykowego osób, u których istnieje podejrzenie o uzależnienie od alkoholu m.in.: prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego, wywiady przeprowadzane przez pracowników socjalnych GOPS dla potrzeb GKRPA (80 zł za każdy wywiad – umowa o dzieło), kierowanie na badania przez biegłych sądowych (psychologa i psychiatry) osób, u których istnieje podejrzenie o uzależnienie od alkoholu w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia i wskazania formy leczenia odwykowego (opłata za badanie po otrzymanej opinii, na podstawie umowy o dzieło zawartej na rok 2015, pomiędzy dyrektorem GOPS, a biegłymi sądowymi). Wnioski do Sądu o leczenie odwykowe (opłata za wpis sądowy, wydane opinie przez biegłych, na które kieruje Sąd, opłata za prawomocne postanowienia Sądu). Motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia. Motywowanie osób współuzależnionych do podjęcia psychoterapii, do leczenia specjalistycznego.	Pełnomocnik GKRPA GOPS	według potrzeb	3 800
3.	Dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych dla klientów GOPS oraz instytucji współpracujących m.in.: szkoły, służby zdrowia.	Pełnomocnik GKRPA GOPS	cały rok	w ramach posiadanych materiałów
4.	Stosowanie procedur przesiewowych w przychodniach medycyny rodzinnej służących wczesnemu wykrywaniu uzależnień i kierowaniu osób, względem których istnieje podejrzenie uzależnienia do konsultacji w poradni leczenia odwykowego.	Lekarze rodzinni	cały rok	w ramach obowiązków służbowych
5.	Współdziałanie z instytucjami zajmującymi się profilaktyką problemów alkoholowych i pomocą osobom uzależnionym m.in.: PARPA, Urząd Marszałkowski w Katowicach, Sąd Rejonowy, Oddział leczenia odwykowego w Lublińcu, KPP, Przychodnie Medycyny Rodzinnej, Klub AA „Nadzieja” w Lublińcu.	Pełnomocnik GKRPA GOPS	praca ciągła	w ramach obowiązków służbowych

Rozdział II

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Lp.	Formy i rodzaj działań	Zaangażowany podmiot	Przewidywany termin realizacji	Przewidywany koszt
1.	Udzielanie pomocy w formie konsultacji, porad, informacji o placówkach specjalistycznych leczenia odwykowego, rozpoznawanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy, inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej (opłaty za telefon, materiały, znaczki pocztowe i inne).	Pełnomocnik GOPS GKRPA Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	cały rok	500
2.	Porozumienie z Miastem Lubliniec w sprawie punktu konsultacyjnego świadczącego usługi w zakresie pomocy psychologicznej, terapeutycznej i prawnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, ich rodzin i ofiar przemocy domowej.	Urząd Gminy (realizator)	cały rok	2 400
3.	Współpraca z Komendą Powiatową Policji i innymi instytucjami w zakresie pełnej informacji dotyczącej głównie przemocy w rodzinie, stosowanie procedury Niebieskiej Karty, działań zgodnych z ustawą o przemoc w rodzinie i innych podmiotów, z których osoby są członkami zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Pełnomocnik GOPS GKRPA Zespół interdyscyplinarny	cały rok	w ramach obowiązków służbowych
4.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w dziedzinie przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii, przemocy w rodzinie i szkole oraz innych zachowań ryzykownych.	pedagodzy szkolni	rok szkolny	w ramach obowiązków służbowych
5.	Finansowanie niezbędnych szkoleń dla pracowników GOPS, członków GKRPA, zespołu interdyscyplinarnego do spraw przemocy w rodzinie. Zwrot kosztów podróży na szkolenia na podstawie obowiązujących przepisów prawa dla ww. uczestników szkoleń. Współpraca z zespołem interdyscyplinarnym do spraw przemocy w rodzinie, wydatki z tym związane (telefon, znaczki, materiały biurowe i inne).	Pełnomocnik GKRPA GOPS	cały rok	1 900

Rozdział III

**Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej
w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych
i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży,
w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz
dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach
opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych**

Lp.	Formy i rodzaje działań	Zaangażowany podmiot	Przewidywany termin realizacji	Przewidywany koszt
1.	Organizowanie i prowadzenie na terenie szkół i przedszkoli programów profilaktycznych z obszaru zachowań ryzykownych m.in.: nadużywania alkoholu, nikotyny, przemocy, HIV, AIDS, grup destruktywnych, udzielania pierwszej pomocy przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje, w tym programów autorskich. Wspieranie przedsięwzięć profilaktycznych realizowanych przez dzieci i młodzież np. konkursy plastyczne, szkolny dzień profilaktyki i innych. Udział w kampaniach ogólnopolskich promowanych przez PARPA: Wyhamuj w porę, Nie bo tak, Powstrzymaj pijanego kierowcę, Cięża bez alkoholu, Lekarzu - reaguj na przemoc. Wspieranie przedsięwzięć profilaktycznych realizowanych dla dzieci i młodzieży (bez alkoholu) np. kampania „Postaw na rodzinę”, dzień dziecka, rodziny, festiwal piosenki dziecięcej i konkurs recytatorski dla przedszkolaków oraz innych (materiały, nagrody, posiłek, i inne).	Szkoły GOPS Pełnomocnik GKRPA Przedszkola	cały rok	3 500
2.	Udział w kampanii ogólnopolskiej „ <i>Zachowaj Trzeźwy Umysł</i> ”, pod hasłem „ <i>Grajmy w jednej drużynie</i> ” – zakup pakietów bazowych dla szkół, niezbędnych materiałów, nagród, wydatki związane z organizacją „ <i>XII Szkolnych Prezentacji</i> ” i inne. Hasło dotyczy zarówno szkół podstawowych jak i gimnazjum i odnosi się do uczniów, nauczycieli i rodziców. Chodzi o połączenie sił nauczycieli i rodziców do wskazania uczniom ich niezwykłych możliwości, jak wybór przyjaciół, zainteresowań, przedsięwzięć. Główne cele i misja kampanii w 2015 to m.in.: 1) przeciwdziałanie niepożądanym zachowaniom ryzykownym, jak sięganie po alkohol, papierosy czy inne środki psychoaktywne; 2) wzmacnianie procesu edukacyjnego i wychowawczego w szkołach; 3) wspieranie rozwoju osobowości uczniów; 4) rozwijanie umiejętności nawiązywania współpracy z rówieśnikami; 5) motywowanie młodzieży do podejmowania działań na rzecz środowiska lokalnego i pozytywnego kierowania swoim życiem. Cele szczegółowe to: uzmysłowienie młodym ludziom, że stosowanie używek to droga na skróty – donikąd, że żyjemy w społeczności i jesteśmy potrzebni innym (i nawzajem), nauczenie dzieci i młodzieży angażowania się w zadania wymagające współpracy i współdziałania, grania w jednej drużynie dla osiągnięcia lepszych rezultatów, zachęcanie do rozwijania mocnych stron	Szkoły GOPS Pełnomocnik GKRPA	luty - listopad	2 000

	osobowości i potrzeby inwestowania w siebie, by sprzyjać zdrowiu, rozwojowi własnemu oraz innych. Ewaluacja projektu poprzez ocenę stopnia realizacji zamierzonych działań w projekcie.			
3.	Realizacja 3 - letniego projektu pn.: „<i>żyjmy kolorowo – aktywnie i zdrowo</i>” – program promujący zdrowy tryb życia, realizowany w PSP Sieraków Śląskim. Przystąpienie do projektu „Szkoła promująca zdrowie”. Celem głównym projektu jest kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród uczniów szkoły podstawowej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety oraz przygotowanie do świadomych wyborów dotyczących własnego zdrowia. Cele szczegółowe to m.in.: rozwijanie aktywności fizycznej dzieci, aktywne spędzania czasu wolnego, przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym, integracja szkolnej grupy rówieśniczej, uczenie odpowiedzialności za wykonanie powierzonych zadań, rozpowszechnianie zasad zdrowego stylu życia w środowisku szkolnym i lokalnym. Sposoby realizacji projektu w poszczególnych modułach: I moduł – Zdrowe odżywianie – m.in. gazetki tematyczne dotyczące działań prozdrowotnych, realizacja programów edukacyjnych takich jak „Szlanka mleka”, „Owoce w szkole”, „Śniadanie daje moc”, tworzenie piramidy zdrowego żywienia (różne techniki plastyczne). II moduł – Dbamy o bezpieczeństwo swoje i innych – m.in. praktyczna nauka zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym, pierwsza pomoc przedmedyczna, bezpieczeństwo w życiu codziennym, w szkole, na wakacjach. III moduł – Zdrowie poprzez aktywność fizyczną – m.in. trening zdrowotny, realizacja programu edukacyjnego „Trzymaj formę”, dzień sportu. IV moduł – Higiena osobista i otoczenia – m.in. realizacja programu „Czyste ręce”, przygotowanie przez STP „Scena” inscenizacji kabaretowej „Mycie – wydłuża życie”. V moduł – Zdrowie psychiczne – m.in. kształtowanie podstawowych umiejętności osobistych i społecznych Ewaluacja projektu m.in. poprzez rozmowy z rodzicami i uczniami, obserwacja zachowań uczestników projektu, prace plastyczne uczniów, przygotowanie tablo ze zrealizowanych działań, informacje w szkolnej gazecie, roczne sprawozdanie, impreza podsumowująca projekt. Przewidywane efekty m.in.: uczniowie będą znali wartości odżywcze produktów, będą umieli aktywnie wypoczywać, zwracać uwagę na higienę osobistą i czystość przygotowania posiłków, umieć kibicować fair play, znać zagrożenia wynikające z zażywania środków psychoaktywnych, itp. (bilety i dojazdy uczniów na imprezy sportowe, zakup nagród, koszty organizacji imprezy podsumowującej projekt).	ZSP Sieraków Śląski	rok szkolny	2 000
4.	Realizacja projektu pn. : „<i>Jestem aktywny, jestem widoczny</i>” - program edukacyjno - profilaktyczny realizowany w PSP Sieraków Śląskim. Celem projektu jest aktywizowanie uczniów do pracy indywidualnej i grupowej, rozbudzanie wśród uczniów			

	postaw prospołecznych, promowanie pozytywnych wzorców osobowych wśród innych uczniów, zachęcanie uczniów do działań przeciwko przemocy, rozwijanie postawy asertywnej – działanie przeciw uzależnieniom, potrzeby dostrzegania potrzeb innych i niesienia im pomocy, postawy proekologicznej. Sposoby realizacji projektu poprzez realizację trzech głównych zadań: aktywne zaangażowanie uczniów w życie szkoły, reprezentowanie postaw godnych naśladowania, dostrzeganie potrzeb ochrony środowiska i wspierania innych. Ewaluacja projektu poprzez ocenę stopnia realizacji zamierzonych działań w projekcie. Przewidywane efekty m.in.: uczniowie nie stosują przemocy i nie używają wulgarnych słów, ich postawa jest godna naśladowania, aktywnie uczestniczą w życiu szkoły i środowiska lokalnego, aktywnie pracują na swój sukces. (nagrody dla zwycięzców, wyjazd uczniów na wycieczkę – autokar, bilety wstępu).	ZSP Sieraków Śląski	rok szkolny	2 000
5.	Realizacja projektu „<i>Szkolny Teatr Profilaktyczny Scena</i>”- realizowany w PSP w Sierakowie Śląskim. Celem głównym projektu jest wspomaganie rozwoju młodego człowieka, dokonywanie w nim pozytywnych zmian, uwrażliwienie na potrzeby otaczającego świata oraz przygotowanie do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym społeczeństwa. Cele szczegółowe to m.in.: zaangażowanie uczniów w zajęcia pozalekcyjne, w proces tworzenia, rozwijanie umiejętności pracy w zespole, współtworzenie małego dzieła scenicznego, uczenie odpowiedzialności i rzetelności, rozpoznawania problemów życia codziennego i umiejętności ich rozwiązywania, przygotowanie do realizacji różnych ról w przyszłym życiu rodzinnym i społecznym, kultywowanie tradycji regionalnych, doskonalenie mimiki, ekspresji i plastyki ciała. Sposoby realizacji projektu to m.in.: zabawy i gry z chustą klanzy, burza mózgów, praca z tekstem, pogadanka, drama, techniki wyobrażeńiowe, wyjście do teatru, opery, kina, przygotowywanie inscenizacji i prezentacja przed publicznością szkolną i lokalną, udział w przeglądach teatralnych. Ewaluacja projektu poprzez ocenę stopnia realizacji zamierzonych działań w projekcie i zaangażowania emocjonalnego dzieci, ich zainteresowań i motywacji. Przewidywane efekty to m.in.: uczestnik koła teatralnego potrafi współdziałać w grupie, posiada i wykazuje się wrażliwością emocjonalną, rozumie odmienność innych i potrafi ją uszanować, jest odpowiedzialny za własne działania, umiejętnie radzi sobie w sytuacjach trudnych, wykazuje się kulturą w odbiorze sztuki. (zakup materiałów do scenografii i kostiumów, bilety wstępu do teatru, kina, opery, koszt dojazdu na spektakle, warsztaty teatralne dla uczestników).	ZSP Sieraków Śląski	I - XII	2 500
6.	Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych nieletnim i przestrzegania zakazu sprzedaży osobom nieletnim w nawiązaniu do kampanii „Wyhamuj w	Pełnomocnik GOPS	cały rok	1 000

	porę”, „Pozory mylą, dowód nie”, której celem jest ograniczanie szkód zdrowotnych, ekonomicznych, społecznych związanych z piciem alkoholu oraz ograniczenie liczby osób pijących ryzykownie i szkodliwie.	GKRPA		
7.	Organizowanie zajęć edukacyjnych, pogadanek o uzależnieniach dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów na podstawie gotowych scenariuszy lekcji profilaktycznych, filmów dydaktycznych i innych.	Pedagodzy szkolni Wychowawcy klas	rok szkolny	w ramach obowiązków służbowych
8.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej przez biblioteki. Prowadzenie działu tematycznego dotyczącego profilaktyki uzależnień.	Biblioteki	cały rok	w ramach obowiązków służbowych
9.	Wakacyjne wycieczki edukacyjno - profilaktyczne dla dzieci i młodzieży z terenu gminy jako alternatywna forma spędzania czasu wolnego w czasie wakacji letnich (koszt autokaru, bilety wstępu, itp.).	Pełnomocnik GOPS ZSP Sieraków Śląski	VII-VIII	6 500
10.	Finansowanie działalności świetlicy dla dzieci, m.in.: wynagrodzenia osób zatrudnionych w świetlicach i pochodne od wynagrodzeń (umowy zlecenia), pomoce do zajęć świetlicowych, środki czystości, czynsz najmu dla OSP, dożywianie dzieci. Celem jest współpraca z rodziną dziecka, rozpoznanie sytuacji dziecka w kontekście jego sytuacji rodzinnej, organizacja czasu wolnego, prowadzenie zajęć tematycznych, pomoc w nauce, w radzeniu sobie z żywymi problemami, kryzysami (rodzinnymi, szkolnymi, w relacjach z rówieśnikami).	Urząd Gminy (realizator)	I-VI IX-XII	10 520
11.	Wyjazdowe, 2 dniowe warsztaty dla dziewcząt III klasy, organizowane przez gimnazjum pn.: „ <i>Warsztaty kobiecości</i> ”. Cele projektu - to przekazanie wiedzy o zachowaniach bezpiecznych w związku z rodzącą się seksualnością u nastolatka i zachowaniach ryzykownych. Uświadomienie uczennicom: 1) korzyści płynących ze zdrowego stylu życia, dobrej diety, badań profilaktycznych u specjalistów 2) treści związanych z odpowiednią komunikacją w życiu i podejmowaniem dobrych decyzji 3) skutków stosowania przemocy wobec kobiet w rodzinie (Niebieska karta). Ewaluacja projektu poprzez ocenę stopnia realizacji zamierzonych działań w projekcie. Przewidywane efekty – rozwinięcie zainteresowań tematyką związaną z kobiecością i uświadomienie możliwości wpływania na stan swojego zdrowia, kształtowanie postaw odpowiedzialności za wybory i decyzje, rozwinięcie postaw asertywnego komunikowania. (finansowanie działań niezbędnych w celu realizacji projektu – m.in. nocleg, przejazd, wyżywienie).	Gimnazjum	VI	1 500
12.	Projekt zajęć pozalekcyjnych pn.: „ <i>Gimnazjalny salonik artystyczny</i> ”. Założenia programu to m.in.: pobudzanie zainteresowań plastycznych dzieci i młodzieży, rozwijanie ich wrodzonych zdolności, podnoszenie ich własnej wartości, pożyteczne zagospodarowanie czasu wolnego, kształtowanie postawy koleżeńskiej, poczucia więzi z innymi członkami grupy, rozwijanie umiejętności prawidłowej samooceny i potrzeby samorealizacji. Ewaluacja projektu poprzez ocenę stopnia realizacji zamierzonych działań w projekcie. Spodziewane efekty: rozwijanie zainteresowań związanych z rękodziełem oraz technikami plastycznymi, atrakcyjne spędzanie czasu wolnego w sposób pożyteczny,	Gimnazjum	rok szkolny	1 000

	poznanie przez młodzież swoich zainteresowań oraz zdolności (dofinansowanie działań realizowanych w projekcie).			
--	---	--	--	--

Rozdział IV

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

Lp.	Formy i rodzaje działań	Zaangażowany podmiot	Przewidywany termin realizacji	Przewidywany koszt
1.	Dofinansowanie organizacji pozarządowych działających w obszarze kultury fizycznej i sportu jako organizatora alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez społeczność lokalną [konkurs na podstawie zapisów ustawy z dnia 24.03.2003 r., o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (j. t. z 2010 r., Dz. U. Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.)].	Urząd Gminy (realizator)	cały rok	39 400
2.	Współpraca z sądem, kuratorami zawodowymi i społecznymi, policją, prokuraturą, zakładem karnym, służbą zdrowia, szkołami, ośrodkami terapii uzależnień, punktem konsultacyjnym w zakresie pomocy uzależnionym i ich rodzinom.	Pełnomocnik GKRPA GOPS	cały rok	w ramach obowiązków służbowych
3.	Wydatki związane z działalnością GKRPA z tytułu wynagrodzeń członków Komisji, szkoleń, delegacji służbowych wypłacanych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, materiałów biurowych, telefonów, znaczków pocztowych i innych. Zadania przewodniczącej Komisji to m.in. organizowanie pracy Komisji, przygotowanie projektów GPPRPA i GPPN, nadzór i koordynacja realizacji programów, współpraca z podmiotami zaangażowanymi w ich realizację, przygotowanie rocznych raportów z realizacji, przygotowanie projektów uchwał pod obrady Rady Gminy z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii. Przewodnicząca pełni także funkcję pełnomocnika do realizacji zadań GPPRPA i GPPN. Do zadań sekretarza Komisji należy m.in. wykonywanie czynności kancelaryjnych związanych z pracą Komisji, przygotowanie projektów pism, protokolowanie prac Komisji.	Pełnomocnik GKRPA GOPS	cały rok	11 934

Rozdział V

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie w sądzie w charakterze oskarżyciela publicznego

Lp.	Formy i rodzaj działań	Zaangażowany podmiot	Przewidywany termin realizacji	Przewidywany koszt
1.	Współpraca z policją, prokuraturą i sądem w zakresie przestrzegania i egzekwowania przepisów ustawy, w szczególności zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych nieletnim, osobom nietrzeźwym, na kredyt lub pod zastaw oraz podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych.	Pełnomocnik GKRPA	według potrzeb	w ramach obowiązków służbowych

Rozdział VI

Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej

Lp.	Formy i rodzaj działań	Zaangażowany podmiot	Przewidywany termin realizacji	Przewidywany koszt
1.	Współpraca z centrami integracji społecznej.	Pełnomocnik GOPS GKRPA	według potrzeb	-----

Rozdział VII

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ciasnej przysługuje wynagrodzenie ryczałtowe podlegające opodatkowaniu zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa za każdorazowy udział w pracach komisji i w zespołach:
 - prace wykonywane na posiedzeniach komisji w kwotach:
 - a) przewodniczący komisji w kwocie 600 zł;
 - b) sekretarz komisji w kwocie 250 zł;
 - c) pozostali członkowie komisji 100 zł;
 - motywowanie do podjęcia leczenia i rozpatrywanie wniosków w sprawie o podjęcie leczenia odwykowego w kwocie 90 zł;
 - za kontrolę punktów sprzedaży napojów alkoholowych detalicznych i gastronomicznych dla każdego z członków zespołu do spraw kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w kwocie 10 zł za każdy kontrolowany punkt.
- Podstawą wypłaty wynagrodzenia za ww. zadania jest lista obecności z prac na posiedzeniach komisji lub z czynności wykonywanych przez zespoły.

VI. SPIS WYKRESÓW I TABEL W PROGRAMIE

- Tabela nr 1 Edukacyjne grupy wiekowe (stan na dzień 20.11.2014) – str. 5
- Tabela nr 2 Działania podejmowane przez GOPS w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – str. 6
- Tabela nr 3 Działania podejmowane przez Policję – str. 7
- Tabela nr 4 Działania GKRPA dotyczące procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego – str. 8
- Tabela nr 5 Dane KPP dotyczące zatrzymania kierujących pojazdami po alkoholu – str. 8
- Tabela nr 6 Analiza SWOT – str. 10